

IV. évfolyam, 95. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre - - - - - 12 korona
Félévre - - - - - 6 korona
Negyedévre - - - - - 3 korona
Egyes szám ára - - - - - 12 fillér
Megjelenik vasárnap és csütörtök
reggel.

HATÁRŐR

= UJVIDÉK, 1908. =

november 26. csütörtök

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Ujvidék, Petöfi-utca 47. szám.,
ahová a lap szellemi s anyagi részét
illető közlemények intézendők.
Ilyen közleményeket és megkeresé-
söket lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

Az adóreform.

Az 1848. VIII. törvénycikk, mely a közös teherviselésről szól, a következő alapelvek kifejezésével van bevezetve: „Magyarország és a kapcsolt részek minden lakosai minden közterhet különbség nélkül egyenlően és aránylagosan viselik“. Hatvan év múlt el, hogy ezt a törvényt meghozták és hatvan év óta nem sikerült ennek az intenciónak azt a részét valóvá tenni, hogy az *aránylagos teherviselés a gyakorlatban végrehajtható*. Így lett az egyenlő adóviselés nagy igazságtalanságok forrásává, így lett a mi adórendszerünk már évtizedek óta tarthatatlanná.

Wekerle Sándor, első miniszterelnöksége idején már érezte ezt a kiáltó igazságtalanságot és már akkor elkezdte koncipiálni azt az adóreformot, mely az *egyenlő adóviselés* elvét kiegészíti az aránylagos teherviseléssel. Tizenhat év előtt el is készült koncepciójának általános részével és ezt egy nagy adóreform elaborátumban dolgozta fel, de a részletekre már nem maradt ideje. El kellett hagynia a miniszterelnöki és a pénzügyminiszteri széket és elaborátuma örökségképpen az őt követő kormányokra maradt. Széll Kálmán a maga miniszterelnöksége idején komolyan foglalkozott azzal a tervvel, hogy Wekerle elaborátuma alapján elkészítse az adóreformot, de neki sem jutott annyi ideje, hogy ezzel elkészüljön. És így, amint ezt Széll Kálmán a pénzügyi bizottság ülésén lelkes szavakkal fejezte ki, a miniszterelnökségbe és a pénzügyminiszterségbe visszatért Wekerlének juttatta a Gondviselés azt a szerepet, hogy amit 16 év előtt kezdett, azt ő fejezhesse be. És Wekerle tényleg be is fejezte. Ugyanazok a célok és intenciók, amelyek 16 év előtt, midőn az ő pénzügyminisztersége következtében Magyarország pénzügyei a legrózsásabban állottak, vezették most is, mikor a sok mulasztás pótlásainak folyamataként az állami pénzügyek eljutottak ahhoz a ponthoz, hogy az államháztartás egyensúlyának nagy érdekei a további kiadásokban megállást követelnek. Wekerle intenciói változatlanok maradtak. Ő előtte most is az legegyszerűbb, hogy az adóreform terén el kell térni a *merev fiskális* szempontok *vidék* magaslátáról és át kell térni a *gazdasági, a szociális*

igazságok és főként a teherviselési és versenyképességi elvek termékenyítő talajára. Ezért alkotta adóreformját úgy, hogy az egyes ágak kontingentálásával egyrésztől határt szabjon annak, hogy a kincstár többet ne szedhessen be, mint amennyi gazdasági és szociális szempontból megengedhető; ezért hozta be az *adómentes létminimumot*, amely által sok százezer kis existencia felszabadul minden adóteher alól; ezért *szállította le* az adókulcsot a *földadónál és a kereset-adónál*; ezért törölte el a *kereseti adó* I. és II. fokozatát, mely a fejadók középkori intézményén alapult és ezért hozta be az *általános jövedelmi adót*, amely szemben az adókulcs leszállításával, szemben a létminimummal, az igazságos és arányos teherviselési képességet mutatja ki és azt célozza, hogy *senki sem bujhasson ki* könnyen szertelenül *nagy jövedelmivel az igazságos megadóztatás alól* és ezzel ne hártsa át az állam terheit oly vállakra, amelyek ezeket kevésbé bírják ki.

Ezek Wekerle adóreformjának alapelvei, melyeknek keresztülvitele egyértelmű az adóleszállítással.

A pénzügyi bizottság ülésén maga Wekerle jelentette ki, hogy el van készülve arra, hogy az első években a kincstár bevételei ezen reform következtében apadni fognak. És mégis, hogy van az, hogy ezen pozitív igazság és jogos aggodalommal szemben a közönség körében nyugtalanságot tudtak kelteni az adóreform célja és irányzata ellen és el tudták terjeszteni a félelmet, hogy a szóban forgó adóreform adóemelését jelent és hogy az adózók vállairól a terhek nemcsak levétni nem fognak, hanem dacára az adókulcs leszállításának, még nagyobb terhek fognak származni belőle?

Ennek a sajátságos jelenségnek vizsgálata szintén egyik fontos momentumát képezte a pénzügyi bizottság tárgyalásának és több szónok, köztük Buza Barna képviselő nagyon helyesen definiálta ennek okát. Ez az ok pedig, hogy vannak igen is, akik eddig a könnyen szerzett jövedelmeket el tudták titkolni az adókövető bizottság előtt és ezek érezvén azt, hogy ezen hamis erkölcs-telen játék a szőnyegen levő adóreform következtében tovább nem lesz folytatható, a rendelkezésükre álló eszközökkel el tudták hitetni a más adó-ágba

tartozókkal is, hogy a törvényjavaslat azok ellen is irányul és hamis számításokkal, az adatok önkényes csoportosításával fel tudták kelteni a bizalmatlanságot azon adóreformmal szemben, amely évtizedes igazságtalanságnak és a mai adórendszer természetellenes alapjának célszerű és igazságos megváltoztatásával első sorban nem a kincstár érdekeit, hanem ezzel harmonikusan a *gazdasági erők kiművelését és lábraállítását* akarja elérni.

Nagyon helyesen mondta Buza Barna, hogy ennek az adóreformnak mielőbbi tárgyalása azért szükséges, hogy az egész ország meggyőződjék róla, hogy a mesterségesen szított bizalmatlanság és félelem nemcsak alaptalan, hanem éppen ellenkezője igaz annak, amit az adóreform ellenfelei abba belemagyaráznak. Ebben Buza Barnának teljesen igaza van és az egész pénzügyi bizottság annyira átértézte ezt, hogy zajos éljenzéssel honorálta a miniszterelnök felvilágosításait és őszinte vallomásait, az a képviselő pedig, aki eddig a mesterséges bizalmatlanság tartalmát félreértette és ezért indokoltnak gondolta azt az indítványt, hogy az adóreform a jövő országgyűlésre halasztassék, ezen indítványát ünnepélyesen visszavonta. Az adóreform tehát napirendre került és hogy napirendre kerüljön, kívánatosá teszik nemcsak a közgazdasági hanem a politikai szempontok is. Politikai szempontból is rendkívül fontos, hogy egy oly adóreform lépjen életbe, amely az igazságosan elosztott közteherviselés által felemelje és fokozza Magyarország konkurencionális képességét, szemben Ausztriának nagy mértékben kifejlesztett teherviselési képességével. Ez az igazság és pedig nagy horderejű igazság és ez tisztán fog állani az egész ország előtt, amikor a javaslat részleteivel a parlamenti tárgyalások alatt fog megismerkedni.

És azoknak jajgatása és mesterséges izgatása, akik eddig az egyéni önzés álláspontjából károsították az államot és illetéktelen hasznot huztak a jelenlegi adórendszer kiáltó igazságtalanságaiból: ezeknek jajgatása nem fogja megtéveszteni azoknak az adózó polgároknak ítélő tehetségét, akik eddig az aránytalan tehermegosztás következtében áldozatai voltak a mai adórendszer visszasságainak. Az adóreform a kezelés egyszerűségeire is gondol, mert példát-

BOGDÁNY

és TÁRSA

UJVIDÉK,
Tökölly Imre-utca 11. sz.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat. Telefon 219.

Főtelep: Budapest, VI., Dalnok-utca 12. Telefon (Interurban) 988.

KRÓN KÁROLY FIA

cég Ujvidéken tisztelettel értesíti n. é. vevőit, hogy az idei
KARÁCSONYI VÁSÁR
 november 24-én vette kezdetét.

lan az az összevisszásság és megbizhatatlanság, mely a mai adókiivetésben megnyilatkozik.

Wekerle maga hivatkozott rá, hogy neki magának, mint pénzügyminiszternek harcolnia kell a maga alantasaival és számtalan igazságtalanságot kell reparálnia, melyek a mai adórendszer utvesztőjében a jóhiszemű hivatalnokot is tévutra viszik. Az adóreform kiváló gondot fordít arra, hogy a hivatalnokok önkénye ne találjon teret szekaturákra és ne zárhassa el az orvoslás útját minden adózóra nézve.

Egyszóval az országnak oka van üdvözölni az adóreform napirendre tűzését és oka van érezni, hogy korszakalkotó átalakulás küszöbére jutott, egy olyan átalakulás küszöbére, melyen az államkincstár megszűnik az adózó közönségnek réme lenni, hanem ahelyett szolidaritásba lép az ország minden adózó polgárával, hogy a támogatás ne csak egyoldalú legyen és nemcsak a kincstár rakja zsebre, hanem hogy a támogatás kölcsönös legyen. Egyszóval a *nemzeti kormány* ezen a téren is bebizonyítja, hogy *komolyan törekszik a nemzet erejének gondozására* és minden oly nyög alól való felszabadítására, ami minden kormánynak kötelessége lett volna, de amit nem minden kormány hordott szívében.

Vár. képviselők választása.

A függetlenségi és 48-as párt nagy választmányának értekezlete.

Vita a jelölés mikéntje körül.

Rédli József földműves kis gazdának nem kell kaputos ember! Lássuk, mi kell neki?

Az egész választmány, Rédli és Pintér kivételével, 15 bizottsági tagsági helyre 23-at egyhangulag jelöl.

Vasárnap f. hó 22-én jött össze a helybeli függetlenségi és 48-as párt 48 tagból álló választmánya és 16 tagu tisztikara, hogy a dec. 15-én megejtendő törvényhatósági bizottsági tagválasztás kérdésében állást foglaljon. Pont háromkor majdnem az egész választmány és tisztikar együtt volt az értekezlet színhelyén, a Grand Hotel Mayer étkező termében. Az értekezlet megnyitása után megjelent Balla Aladár főispán is, akit a terembe lépésekor harsány éljenzéssel fogadtak. Elnöklő Balla Árpád megnyitó beszéde után Bozsenik Béla bizottsági tag elsőnek jelentkezett szólásra. Kiemelte behatóan indokolt beszédében, hogy a küszöbön álló tvh. bizottsági tag választáskor olyan férfiakat igyekezzünk mandátumhoz juttatni, akikben garanciát látunk, hogy netáni újabb nemzeti ellenállás esetén is meg tudják majd állani helyüket és nem adják be majd derekukat holmiféle darabont izú kormányzatnak. Ezért első sorban a *kipróbált függetlenségieket* és olyan koalíciós polgártársakat kell támogatni, akik nemcsak a megkívánható *képességekkel*, de elég *férfias bátorsággal* és *munkakedvvel* rendelkeznek. Egyben indítványozza, hogy az első kerületben megválasztandó 8 bizottsági tagsági helyre 12, a második kerületben választandó 7 helyre

11 jelöltet állítsanak fel. Ezt azzal indokolta, hogy egy guvernementális pártnak kötelessége azzal respektálni elvtársainak akaratát, hogy alkalmat adjon a választó közönségnek minél több jelölt közül a neki tetszőt megválasztani. Másrészt a bizottsági tagsági állásra érdemes sok elvtárs közül így többnek adatik alkalom, hogy nemes ambícióját kielégítse. Ezután kijelentette még Bozsenik, hogy amennyiben a többlet jelölésre vonatkozó indítványa elfogadtnék, a jelölés sorszámanak megállapítását csakis sorshuzás útján tartja megengedhetőnek.

Mindjárt Bozsenik felszólalása után következett az ülés legérdekesebb vagy inkább legfurcsább felszólalása. Rédli Józsefnek hívják azt az első kerületbeli paraszt gazdát, aki felszólalásával hol általános derültséget, hol pedig megdöbbenést keltett. Pintér Ignác gazda kollegájával együtt jelent meg az értekezleten. Nem egyenesen hazulról jött el a gyűlés színhelyére, hanem előbb egy néhány korcsmában a nép hangulatát, meg az ideibor jóságát ment tanulmányozni. Ez az ő lelkes virtuos hangulatán meg is látszott. Tehát Rédli József szólásra jelentkezett, mondván a következőket, amint itt irva vagyon: én nygvan tanulatlan embőr vagyok, de van jó szótehetségem és megmondom az uraknak, hogy hát mire való ilyen humiféle jelölés. Én meg Pintér komám itt megjelentünk az egész első kerület nevében és megmondjuk az uraknak, nekünk nem kell humiféle kaputos ember, mi maguk közül nem akarunk senkit sem választani. No megosztán amikor nekünk 8 ökröt köll, mikor mi csak 8 ökröt akarunk választani, minek választunk tizenkettőt. Hagyják csak az urak mi reánk, majd választunk mi majd közülünk valót. Mert ha nem így lesz, hát meghuzzuk ám az asztalterítőt. (Ezzel a korcsmai verekedés előtt lehuzzák az asztalterítőt, feldöntik az asztalt és úgy kezdik a püfölést). Rédli beszédét nagy hahota és néhány találó közbeszólás közt mondotta el és csak akkor jött ki a kerékvágásból, mikor Futó Fábán közbeszólt: „hát ha ke 8 ökröt akar választani, akkor persze hogy igaza van kenek, ha azt mondja, ahhoz csak maga féle emberek keltenek“.

Miután még Kovács Bódog dr. Bozsenik indítványa mellett, Harsányi Elemér pedig a Rédli József mellett szólalt fel, a gyűlés kivánságára Balla Aladár dr. főispán emelkedett szólásra. És a következő beszédében világította meg Bozsenik Béla indítványának helyességét és viszont Rédli József, valamint Harsányi Elemér indítványainak tarthatatlanságát.

Tisztelt Polgártársak!

Tudjuk, hogy valamennyiünk szeretett vezére, Kossuth Ferenc (élénk éljenzés) pártját nem csak minisztersége előtt irányította, hanem az ő éleslátásával ma is, kormányzati nehéz munkája mellett is, kijelöli pártjának egy-egy fontos ügy tekintetében a követendő elveket és a munka irányát. Ott látjuk öt nap-nap után a pártkonferenciákon, melyeken felszólal és dirigál.

Midőn tehát az Önök óhajának engedve én is felszólalok tanácskozásukon, teszem ezt azért, mert erre nékem szeretett vezérünk, Kossuth Ferenc az országos pártélet irányításában, követendő példát ad.

Hallgassák meg tehát jószívvel az én szavaimat! (Halljuk, halljuk).

Ugye bár emlékeznek jól, hogy midőn az ellenzéken vívtuk nehéz csatánkat, jelszavunk az vala: *Szabad érvényesülést* követelünk *mindnyájunknak* a közéleti tevékenységünk munkájában. Kövesse mindenki befolyás nélkül meggyőződése szavát. És pusztuljon az erőszak, a presszió! (Ugy van!)

No hát, kedves polgártársak! Ha mi ezt akkor követeltük, ha mi ezért küzdöttünk, ugy ma, midőn mi vagyunk kormányon, tényleg *valósítsuk is meg* azt a hirdetett *szabadságot*. (Bizony!)

Már most kérdem én az én tisztelt Rédli polgártársamtól: az-e a szabadság, ha ő a nyole bizottsági tagot úgy választja, hogy csak nyole jelöltből választ, vagy ha tizenkettőtől, vagy akár többől is választhat. Hiszen az előbbi esetben ő nem is *választ*, hanem rá van *kényszerítve*, hogy elfogadjja a neki kijelölt nyole embert. (Ugy van!) Ez korlátolt szabadság (Ugy ám. Szolgasság.) Ellenben ha 12 vagy akár több jelöltet adunk elébe, akkor azokból a neki tetsző nyolcat igenis kiválogathatja. Törülheti azt, a ki neki nem tetszik. — És ez a választás. Ez a szabadság. — (Éljen! Éljen!)

Hát bizony nagyon rossz hasonlat volt az a nyole ökrös hasonlat. (Élénk derültség). És ha ő ökröket akar választani, hát akkor csak csinálja úgy, amint fenyegetőzik, amint neki jól esik, akkor kénytelenek vagyunk reá bizni, mit tegyen!

De kedves Rédli uram! Itt arravaló, böcsületes és értelmes embereket kell választania. És akkor nemcsak a böcsületes kezemunkájából élő gazdaembernek szabad jelöltnek lennie, hanem ott a kabátos embernek is helye van ám. (Ugy van!) Mert ez az igazság, ez a szeretet és ez a szabadság. Nem ám az, amit a Rédli bácsi mond. Mert az hamisság, gyűlölet és zsarnokság. (Éljenzés).

E szabadságot, amiért küzdöttünk a multban, tiszteljük ma is.

Ezért ajánlom Bozsenik Béla polgártárs indítványát. Abban szabadság és igazság vagyon. (Viharos éljen).

Még Harsányi Elemér szólalt fel, hogy félreértett szavait és beszédének igazi célját, értelmét megmagyarázza.

Balla főispán után még Apró György Bozsenik javaslata mellett, Obermayer Rezső Bozsenik javaslata ellen szólt. Erre elnöklő Balla Árpád a vitát bezárta és feltette a kérdést: azok, akik Rédli javaslata mellett kívánnak szavazni, méltóztassanak helyeikről felállani. Rédli, Pintér és Harsányi állt fel helyéről. A többi jelen volt mind Bozsenik javaslata szavazott.

Elnök most a kandidáló bizottság választására hivta fel az értekezletet. Bruck Ferenc indítványára Juhász Jenő elnöklete alatt a kandidáló bizottságba beválasztottak: Pekló Béla, Mayer József, Gögös Ignác, Dr. Deák Imre, Herger Ágoston, Tomann Vencel, Juhász Gergely.

Körülbelül negyed óráig tartott, míg a bizottság elkészült a jelöléssel. Mikor ezzel elkészültek, az ülést Balla Árpád újból megnyitotta és Juhász Jenő felolvasta a bizottság indítványát. Az I. kerületben jelölésre ajánltanak: Bruck Ferenc, Skuteczky Emil, Lovrekovits Ferenc, Dr. Pap Ignác, Geiszler József,

Irsay Antal, Gály József, Dr. Fischer Henrik, Winkle István, Paul Keresztély, Ludwig József és Obermayer Rezső. A II. kerületben Belohorszky Gábor, Balla Árpád, Kincses Endre, Id. Jójárt János, Dr. Lusztig Nándor, Molnár Hugó, Dr. Kovács Bódog, Szabó Lajos, Varga György százados, Jonson Alfréd, Wachtl Imre. Ezen jelölést az értekezlet egyhanguan elfogadta. A jelöltek sorrendjére nézve pedig abban állapodott meg az értekezlet, hogy azt sorsolás útján dec. 12-én fogja megállapítani.

Ezután még megválasztották a választást vezető bizottságot, a választás napján vezető választási iroda helyiségéül pedig az első negyedre nézve a függetlenségi pártkört, a II. negyed részére Mayer Grand Hotel étkező termét jelölték, mire az értekezletet Balla Árpád elnök bezárta.

Téli gondok.

Ilyenkor télen megsokasodnak a szegény ember gondjai. A zimankos, a hideg tél a ruhátlanoknak, a hideg tűzhely boldogtalan tulajdonosának rendkívüli gond. Valjon hány olvasónk tudja azt és adja Isten, hogy egy se tudja, hogy mi az: elviselni a hideget megdermedt végtagokkal, éhesen, nyomorban?

A téli tüzelőfa beszerzése még azoknak is sulyos kérdés, akiknek rendes, mindennapi foglalkozásuk van, hát még azoknak, akik két kézi napszámából élnek és csak akkor van kenyerük, mikor dolgoznak. Télen a földműves embernek nincsen rendszeres munkája s azért őszszel kell beszereznie a télire való eleséget, tüzelőfát. S hány ember tehetette ezt minden gond nélkül? S hány ember az, aki egyáltalában úgy néz a tél elébe, hogy nincs tűzrevalója. Szegény embernek ezt a nagy, sulyos gondját emberszerető szível látta meg Darányi földművelésügyi miniszter. Nekünk fölöttébb rokonszenves az a rendelete, hogy meghagyja a kincstári erdők tisztjeinek, hogy a kincstári erdőkben visszahagyott hulladékfát ne adják el, hanem ingyen engedjék át a szegény népeknek. Hogy visszaélésre alkalom ne adassék, mindenkinek csak annyit adjanak, amennyit télen tüzelőnek felhasználhat.

Már évek óta minden esztendőben megismételi a földművelésügyi miniszter ezt a rendeletét és egy összeállított kimutatásból tudjuk, hogy tavaly a szegény népek kiosztott hulladékfa 12000 korona értékű volt. Tizenkétezer korona! Nem nagy összeg az állam háztartásában és mégis mily jelentékeny ez az összeg a szegény nép jóvoltára, nyomorának eloszlatására. Gondoljuk meg, hogy ez a hulladékfa, amely az állami háztartás szempontjából jóformán semmi — mennyi fagyos tűzhelyet melegített föl s mennyi embernek téli inségét enyhítette. Hány meggémberegett ember áldotta az államkormányzat gondozó kezét, amely a téli inségen meleg szível segített. Ez a hulladékfa jellemző tünete annak a gondos figyelemnek, amely a kormányzat *szociális terv* a nép helyzetét javítani törekszik. Nem áll magában, nem is a legnagyobb jelentőségű. Amikor szóvá tesszük, inkább azért van, mert a tél aktualitása figyelmünket felkeltette. A földművelési miniszteriumban a kormányzat szellemére vet világot ez a dolog. Céltudatos, tervszerű és arányaiban minden évben nagyobb akció indul arra, hogy a földművelő mun-

kás nép esész télen át keressen és így jobban élhessen.

A *kisgazdát* viszont minden eszközzel meg akarják nyerni annak az eszmének, hogy földjén *okszzerű gazdálkodást* üzzön és ezzel magának több jövedelmet biztosítson. Ezért alakulnak a mintagazdaságok. Az ezer holdra való gyümölcsfaiskolák, méhesek, kertészetek, ezért lendítik állami erővel az állattenyésztést; ezért rendezik minden télen a sorozatos gazdasági előadásokat; ezért ujtották a szőlőt, javítják a legelőt, szereztenek új területeket, telepítenek, parcelláznak, talajt javítanak, csatornáznak és a kulturumunkák egész sorát végzik. Százakra megy a *háziipari tanítások* száma. A kisgazdák fiait télen összegyűjtik és rászükre négyhónapos gyakorlati tanításokat rendeznek. Nem mulik el esztendő, hogy új földműves iskola, kertmunkás-iskola ne állíttatnék föl és minden évben új népies mintagazdaság. Milliókra megy az az összeg, amelyet a háziipar útján a mezőgazdasági munkások télen keresnek.

Ilyen a kormányzati szellem és ilyen gondok vezetnek a földművelési minisztert, akinek nemcsak az az óhaja, hogy a kisgazdának minden vasárnap tyúk főjön a fazékában, amit Frigyes porosz király a népjólét jellemzésére mondott, de aki azt is akarja, hogy kivétel nélkül minden család, tehát a munkáscsalád fazékában is főjön tyúkhusleves. Mindezt készséggel, az igazsághoz hiven megirtuk abból az alkalomból, hogy a miniszter a szegény nép fája fölül gondoskodott és az emberszeretetlenek nemes példáját szolgáltatta.

HIREK.

Személyi hír. Dr. Balla Aladár főispán e hó 24-én a d. u. gyorsvonattal hivatalos ügyekben néhány napra Budapestre utazott.

Az új hadtestparancsnok Ujvidéken. Baró Czibulka Hubert tábornok budapesti hadtestparancsnok e hó 22-én érkezett Ujvidékre, hogy a hatodik gyalogezred ujvidéki zászlóalja felett más nap hivatalos szemlét tartson. Megérkezése után a vár. tanács élén Dr. Demetrovics Vladimir polgármester a város nevében üdvözölte az új hadtestparancsnokot, ki az üdvözlést a legszívesebben megköszönte s örömmel értesítve Ujvidék város haladásáról nemcsak a polgárság és katonaság között uralkodó *ideális*, békés egyetértés ápolását, hanem a katonaság körébe vágó és napirenden levő fontos hídsáncok és állandó dunai hid ügyének támogatását a maga részéről megígérte. Más nap, a szemle végeztével Czibulka hadtestparancsnok Dr. Balla Aladár főispánt látogatta meg s a város haladásáról folytatott beszélgetés során a dunai flottilla ide helyezésének kérdését is érintve, a felvetett eszmét igen *szerencsés gondolatainak* jelentette ki, mely úgy katonai szempontból, mint a város fejlődése tekintetében nagy fontosságot jelent. Főispánunk az új hadtestparancsnok látogatását Erzsébet szállóbeli lakásán viszonozta.

Katonai felülvizsgálat. Péterváradon e hó 24-én katonai felülvizsgálat volt, melyen mint polgári elnök Dr. Balla Aladár főispán vett részt.

Előadás a vörhenyről. A közönség kioktatása, felvilágosítása egyik hathatós szerepe lévén a *vörheny* elleni ovóintézkedéseknek, Dr. Koda Sándor és Dr. Wagner Károly ker. orvosok múlt vasárnap népies előadást tartottak a vörhenyről s a vörheny elleni védeke-

zésről, még pedig Dr. Koda délelőtt a Mayer szállodában szerb, Dr. Wagner pedig délután a kath. olvasóköri magyar nyelven. Jövő vasárnap, nov. 29-én d. e. 11 órakor az egészségügyi hatóság 3 nyelven rendez ilyen népszerű előadást Mayer termeiben s arra már most eleve felhívjuk a közönség figyelmét azzal, hogy saját érdekében minél nagyobb számban megjelenjen, hogy a járvány gyökeres leküzdhetőse végett a maga részéről is hozzájárulhasson a hatóság és orvosok által megindított akció sikeréhez.

Közlekedés a Dunán. Mióta a vasuti hid katonai őrszet alá került, most meg a fahidat is kiszékték: a Dunán való átkelés és Péterváradal való közlekedés ladikokon és kompon történik, ami nemcsak hosszadalmas, de kivált a késő délutáni és esti órákban sokak előtt nagyon félelmentes. E bajon azonban már is segítve lesz, mert — a közönség érdekeit gondozó, agilis — *főispánunk közbejárdására* Kuk péterváradai várparancsnok hajlandó r. 5 esti 7 óráig érvényes jegyeket kiadni a vasuti hid gyalog használatára azon ujvidéki lakosok számára, kiket jegyzékbe foglalva a vár. hatóság a várparancsnokság elé terjeszt.

A megye a patriárkánál. B. Bodrog vármegye és Zombor város képviselőiben e hó 22-én Fernbach Károly főispán vármegyei vezetése alatt 120 tagú küldöttség érkezett a zombori vonattal Ujvidékre, honnan külön vonaton Karlócára utazott, hogy *Bogdanovics* Lucian patriárkát mint e vármegye szülöttét új méltóságában üdvözöljék. A főispán lelkes üdvözlő szavaira Bogdanovics patriárka magyarul felelt és válaszában a hazaszeretetet és királyhűséget hangsúlyozta, mint a mely jelszó alatt a szerbek egyesítésén, a magyarok és szerbek közti békés egyetértésén kíván munkálkodni. Az üdvözlés befejeztével a patriárka termében gazdag buffet volt a küldöttség tiszteletére, melyen Lovász Andor a vármegye, Dr. Alföldi Árpád h. polgármester pedig Zombor nevében köszöntötte fel a szívélyes és magyar vendégszeretettel házigazdát. A küldöttség a délutáni gyorsvonattal utazott Ujvidéken át haza.

Diszgyűlés. Vasárnap délelőtt 11 órakor volt a helybeli plébániai Cecilia-egyesületnek közgyűlése Dr. Ámon Pál kanonok-plébános elnöklété mellett. Dr. Ámon Pál elnöki megnyitójában méltatta a tagoknak önzetlen, nemes fáradozását és szép szavakban emlékezett meg Ceciliának, az egyesület védszentjének áldásos működéséről. Majd Dr. Piukovich Sándor, az egyesület lelkes titkára, előterjesztette évi jelentését. Keltűnt, hogy az egyesület a lefolyt évben 77-szer állította tagjait önékel sorompóba. Sajnos, hogy a pártoló tagok száma igen csekély. Sokan városunk számottevő tagjai közül nem pártolják az egyesületet, hiszen így az egyesület léte van veszélyeztetve, pedig a pártoló tagok évi díja mindössze 2 korona. Nem lélekemelő az, ha az istentisztelet alatt exakt ének hallható? Ezt a nemes törekvést elő kell segíteni és ezért volna szükséges, ha mentől több pártoló tag lépne be. Fáth Ferenc pénztári jelentése és a felmentvény megadása után a gyűlés feloszlott.

Keltűntetés. Szép ünnepély folyt le e hó 22-én az ujvidéki honvéd lakatnyában abból az alkalomból, hogy király ő felsége Hegedűs János zentai járási csendőrmestert a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki. Hegedűs János 25 év óta áll a csendőrség szolgálatában, 19 gyilkosságot s 3 rablógyilkosságot derített ki s szolgálata egész ideje alatt pontos és buzgó kötelességteljesítéssel tünt ki. A mondott na-

pon a szárnyparancsnokság összes vidéki csendőr-altisztjei jelentek meg a honvéd lak-tanyában, hol az ő, valamint az újvidéki csend-őrök jelenlétében Menkin János csendőrszáza-dos szárnyparancsnok a kitüntetett érdemeit méltató alkalmi beszéd kíséretében tűzte az érdemkeresztet Hegedűs mellére. Délben a csendőr altisztek a fehér ökör vendéglőben közös ebédet rendeztek kitüntetett bajtársuk tiszteletére.

Felolvasás. Vasárnap délután 4 órakor az újvidéki Katholikus Olvasóköri két érdekes felolvasás volt. Dr. Wagner Károly ker. orvos időszertei a *vörhenybetegség* elleni óvszerekről értekezett, Gdly József rókusai kántortanító pediga helyes szocializmusról tárgyalt igen vonzó előadásban és a hazafiság, meg vallásosság szent erényének ápolását különösen figyelmébe ajánlotta a nagyszámu jelenlevőknek.

Szabadságolás. Bruck Ferenc felső kereskedelmi iskolai igazgatónak a vallás- és közoktatásügyi miniszter újabb, a folyó tanév végéig terjedő szabadságot engedélyezett.

Egy óra és egy pár fülbevaló, melyek annak idején Sztójánovics Demeter volt újvidéki ékszerésznek javítás céljából átadottak, van rendőrségünknel letétben. Igazolt tulajdonosuk azokat ott átveheti.

Színházi hír. A következő helyreigazító sorokat kaptuk: „Mélyen t. Szerkesztő Ur! A *Határőr* legutóbbi számában „Színházi hír” címmel egy napihirt közölt, amelynek téves adatait kánytelen vagyok helyreigazítani. *Nem áll,* hogy a színházi bizottság Mezey Kálmán besztercebányai színházigazgató kérelmét a tanácsnak elfogadásra ajánlotta volna. Sőt ellenkezőleg, a színházi bizottság mindenképen és egyértelműen a kérelmet teljesítése ellen volt és csak az elnöklő polgármester ur indítványára nem hozta meg ridegen elutasító határozatát, hanem akkép döntött, hogy miután a színházi bizottság nem ismeri a tagok névsorát, nem ismeri a műsort, a mely kellékek Mezey kérvényéből hiányoztak, addig *semmilyen irányban nem dönt.* A városi tanács másnapra mégis kiadta az engedélyt. Tehát a városi tanács nem ahogy a *Határőr* írta, a „színházi bizottság javaslatát tette magáévá”, hanem azzal ellentétben határozott. Ennyit az igazság érdekében. Helyreigazító soraim szives közléseért mély köszönetet mond szerkesztő ur kész híve: Mayer József, a színházi bizottság tagja.

Uj olgányzenekar. A Mayer Nagy Szál-lóban szombattól kezdve az ujonnan szerződ-tett *Purcsy Náci* primás vezetése alatt álló hirneves orosházi cigányzenekar fog hangver-senyezni, mely zenekar Marienbadban és Ab-baziában szokott közmegeledésre működni.

A szegény gyermekekért. A kulai gyap-jufonó és szövőgyár igazgatósága elhatározta, hogy mindazon humán és jótékony célú egyletek-nek s asztaltársaságoknak, melyek a szegény gyermekek téli felruházásával foglalkoznak, ha megrendelésükkel egyenesen a gyár igaz-gatóságához fordulnak, összes gyártmányaikat *önköltségen*, vagyis előállítási áron, tehát jóval olcsóbban kapják.

Kinevezés. A szegedi itélőtábla elnöke Dr. Dénes Ferenc gyakornok ügyvéd újvidéki la-kost a vezetése alatt álló itélőtábla kerületé-be díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Államsegély. A vallás- és közoktatásügyi miniszter méltányolva a *verbácsi* polg. leány-iskolának sikeres működését a magyarosítás terén és az általános műveltség terjesztése körül, 1000 kor. segélyt utalványozott.

A pletyka örültje. Horváth Mihály óbecsei lakos folyó év tavaszán Amerikába vándorolt, hogy jobb keresetet szerezve, magán és családján segítsen. Eleinte pénzt is küldött haza feleségének. de később a levél is elmaradt és ez fájt az asszonynak, különösen mikor megtudta, hogy az anyósa s egyik szomszédasszony berágalmazta uránál azzal, hogy feslett életet él itthon. Ezt a rágalmat annyira szívére vette az elhagyott asszony, hogy nap-nap után ezen rágódva, kitört rajta az örület és dühöngeni kezdett. A szegény asszonyt elszakították két kis fiától és elmekórházba szállították.

Báoskai ember találmánya. Katz Dávid csonoplyai izr. kántor feltalált egy anyagot, mely praktikus a téli fűtésnél. A szilárd anyag meggyújtva tűzrakásnál, nélkülözhetővé teszi a papírost, szalmát és egyéb tárgyat. Szép láng-gal ég, kellemes szagú és igen olcsó, mert a kupalaku tárgy többször is alkalmazható és darabja csak egy fillérbe kerül. Katz már érintkezésbe lépett közvetítőkkel, hogy találmányát szabadalmazza és ismertté tegye.

Kamarai titkárok értekezlete. A kereskedelmi és iparkamarai titkárokat a kereske-delmi miniszter f. december 10-én a kereske-delmiügyi miniszteriumban tartandó értekez-letre hívta össze. Az értekezlet a kereskedelmi és iparkamarai választás módosítása lesz.

Hidpróba. A bajai Dunahídnál folytatott munkálatok teljesen befejeztettek s most a hid körüli állványok eltávolításával a hid szabaddá tételén dolgoznak, hogy a f. decem-ber 9-re kitűzött hidpróba megtartható legyen. Ha a baja-szabadkai és a báttaszék-dombovári vonal elsőrangusítási munkálatai elkészülnek, május elsején ez az országos fontosságú vonal átadható lesz a forgalomnak.

Drágul a kivándorlás. Minthogy az új bevándorlási törvény értelmében minden be-vándorló után, aki az Egyesült Államok terü-letére lép, bevándorlási illeték címén 4 dollárt kötelesek fizetni a hajóstársaságok, az északné-met hajóstársaságok ez év novemberétől kezdve a fedélközi viteldijakat ezzel a 4 dollárral felemelték.

Vármegyénk közadói. B. Bodrog vármeg-ye területén f. január 1-től október hó végéig befizetett 7.239,637 k. 01 f. egyenes adó, 87,762 k. 96 f. hadmentességi díj, 2.699,088 k. 90 f. bélyeg és jogilleték, 1.062,563 k. 59 f. fogyasztási és italadó. Az idén összesen 476.864 k. 96 fillérrel kevesebb adó folyt be, mint a múlt év hasonló időszakában, világos jelül annak, hogy kevesebb a pénz!

Restauráló Szabadkán. A szabadkai vá-rosi tisztviselők hat évi mandátuma f. decem-

Szoptató anyák

tejük hatását csak növelik és gazdagítják a SCOTT-féle Emulsió használata által.

Kimerültség megszűnik,

As Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

s a csecsemő rózsásabbá, vidámbábbá és pajzánabbá válik, mint valaha volt.

Az anyaságnak bármily válságos percében, a

Scott-féle Emulsió

erőt kölcsönöz, bátorít s emellett kellemes ízű és könnyen emészthető.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

2-4 Kapható minden gyógyszerárban.

ber végén lejárván, a restauráció december 10-re tüzetett ki.

Uj személydijszabás életbeléptetése a Fogaras-Brassói h. é. vasuton: A Fogaras-Brassói h. é. vasuton az ósinka-homoródvölgyi vonalrész megnyitása napjától új zónarendszerű személydijszabás lép életbe, mely által a fogaras-ósinkai és homoródvölgy-brassóbertaláni vonalrészek megnyitása napjától érvényes személydijszabás érvényen kívül helyesztetik. Ezen díjsszabás a máv. díjsszabáselárusító irodájában (Budapest, Csengery u. 33) 20 fillérért kapható.

A városok tűzoltó költségei. Érdekes tervet pendített meg *Szabolcsvármegye* és ahhoz kéri az összes törvényhatóságok támogatását. Arra kéri a kormányt, kötelezze törvényben az összes tűzoltóbiztosító társaságo-kat, hogy jövedelmek kis százalékát a belügy-miniszteriumhoz befizessék, ott pedig ezen bevételeket a városok és községek között tűzoltói kiadásai arányában osszák föl. A terv e héten érkezett *Ujvidékre* is.

A Petőfi Ház sorsjátéka. A Petőfi Társaság fáradságot nem ismerő buzgósággal törekszik megvalósítani azt a kulturális és kegyeletes célját, hogy a Petőfi Házban összegyűljtse és mielőbb hozzáférhetővé tegye a közönségnek Petőfi ereklyéit s azokat a nemzet kincsévé avassa. A Petőfi muzeum fenntartása — a Petőfi Társaság gondja. A társaság segítségért a magyar társadalomhoz fordul. A Petőfi ház meg lesz, ha a társaságnak erre a célra rendezett sorsjátékát a magyar társadalom fölkarolja. A pénzügyminiszter által engedélyezett tárgysorsjáték, melyet a Társaság házi kezelésben rendez, tulajdonképen a közönség áldozatkészségének a meghálálása, amennyiben a nyereményekben gazdag sorsjáték egy koronás sorsjegyei egyáltalán nem állanak arányban azokkal a nagyértékű nyereménytárgyakkal, amelyek a sorsjegyvásárlók között kisorsoltatnak. A mellett tehát, hogy a vásárló igen nagy nyerési esélyekhez jut, — egyuttal egy nemes, hazafias és kulturális célt szolgál, hozzájárul a Petőfi ház létesítése és fenntartási költségeihez. A nyeremények száma: 2010, tehát — eltérőleg a szokásos tárgysorsjátékoktól — minden sorsjegynek igen nagy nyerési esélye van. Az összes nyeremények értéke 76.000, a főnyeremény: 25.000 korona. A Petőfi Társaság már szétküldte az ország minden részébe sorsjegyeit és arra kéri a közönséget, hogy a sorsjegyek vételével és terjesztésével legyen segítségére a nemes cél megvalósításában.

A jövő évi sorozás. A véderőtörvény értelmében a legközelebbi ujoncállításra felhívott korosztályokban álló mindegyik hadköteles tartozik a megelőző év hónapjában beírás végett illetőségi községének, vagy állandó tartozkodási helyének előjáróságánál akár írásban, akár személyesen jelentkezni. Aki ezt a jelentkezést anélkül, hogy legyőzhetően akadályok hátráltatták volna, elmulasztja, azt 10 koronától 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtják.

Magyar kir. posta-tiszthelyettes. Uj rang és új hivatal; kissé katonásan hangzik ugyan, de talán éppen azért népszerű lesz a postások legifjabb nemzedékének körében. A kereskedelmi miniszter *száz tiszthelyettes* fog a postához kinevezni a tavasszal. A tanfolyamot végzett és szakvizsgálatot tett posta-gyakornokok lesznek tiszthelyettesek, akik ebben az állásban várják majd be, amíg rájuk kerül a sor a tiszt kinevezéseknél. A tiszthelyettes a

XI. fizetési osztályba fog tartozni és még nem végleges, hanem csak ideiglenes tisztviselő lesz.

A baja-kiskörösi vasut tárgyában 100 tagu küldöttség jelent meg Bajáról a hó 22-én Sxterényi államtitkár előtt, hogy a kormány támogatását kérje a tervezett baja-kiskörösi vasut kiépítése tárgyában. Az államtitkár a beteg miniszter nevében kijelentette, hogy a kereskedelemügyi miniszter az érdekeltség óhaja elé akadályokat gördíteni nem fog s hogy hajlandó a baja-kiskörösi vasut üzemét állami kezelésbe átvenni.

Az egyenes adók kivételéről. Wekerle Sándor, a pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök rendelettel utasítja a zombori pénzügyigazgatóságot, hogy eltérően az eddigi gyakorlattól, az első és második osztály kereseti adót ezentul március hóban, a fegyveradót pedig augusztus második felében vessék ki.

Reform a hadseregben. December 1-én érdekes reform lép életbe a hadsereg tisztikarában. Ugyanis meg fog szlenni a századosok I. és II. osztályu jellege úgy a közös hadseregnél, mint a honvédségnél és haditengerészetnél. Azonban a katonai hivatalnoki karnál megmarad a régi osztályozás.

Döntvény vadászati ügyben. A belügyminiszter egy konkrét esetből kifolyólag elvi jelentőségű határozatban kimondotta: Engedély nélkül vadászat miatt nem büntethető az, aki előzőleg a kérdéses területen a vadászatra engedéllyel bírt bérösszeget is fizetett és a bérlők egyike által azután a vadásztól eltiltatott, amely tilalomról azonban a vadőr által értesített.

Gőzkomp járat beszüntetése. A gomboserdői gőzkompon való vasuti átkelést jégzajlás miatt beszüntették.

Különös szerencsétlenség érte Farkas István zentai lakos 6 éves kis fiát, Gergelyt. Ugyanis a szomszéd utca egyik házának udvarán disznót pörkölték. A kis fiu arra jártában a kerítésnek támasztva fejét, kandikált be az udvarra, amidőn a ház kutyája neki ugrott és a fiu felső ajkát leharapta és meg is ette. A fiut azonnal ápolás alá vették, a kutya tulajdonosa ellen pedig följelentést tettek a szülők.

Vasuti kedvezmény a diákoknak. A vallás- és közoktatásügyi miniszter közbelépésére Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter nagy jelentőségű kedvezményvel könnyíti meg az ifjusági tanulmányutakat Minden iskolai csoportos utazásnál a deákok az igazgató igazolványára féláru menetjegyet kapnak s ahol nagy távolságokról van szó, a diákok részére a gyorsvonatokhoz is III. oszt. kocsikat csatolnak s ezeken is féláru jeggyel utazhatnak. Ezenkívül minden tíz deák után egy szegénysorsu deák teljesen ingyen vasuti jegyet kap.

Az anyák figyelmébe! A drága városi tej, akármilyen hatóságli ellenőrzés alatt áll is, ritkán ment a bakteriumoktól, sajnos, elég gyakran hamisított és különösen csecsemők számára nem elég egyforma. Mi az anyának kötelessége, aki bár mely okból gyermekét nem szoptathatja? Keressen egy olyan táplálékot, mely a csecsemőgyermek táplálásához szükséges alkotórészeket tartalmazza. Ennek a mindenestre nehezen teljesíthető követelménynek tökéletesen megfelel a *Nestlé* gyermeklisztje, mert abszolút csirmentes, teljes alpesi tejet elegendő mennyiségben tartalmaz és elkészítéséhez nem kell más, mint víz.

Egy, legalább is 25 adagot tartalmazó doboz ára 1 korona 80 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

Dr. A. S.

Legújabb csemege-különlegességek, folytonos újdonságok *Wagner* testvéreknél Ujvidéken.

Csarnok.

Kincses Kalendárium 1909.

Régi, kedves ismerősök köszöntenek bennünket a könyvesboltok kirakataiban: a Kincses Kalendárium megszokott piros kötetei. Tulzás nélkül mondhatjuk, hogy ez a legnépszerűbb magyar könyv. Annaira szükséges és annyira kedvelt, mintha nem is irodalmi termék volna; nélkülözhetetlen háztartási cikk már a Kincses Kalendárium.

Uj kötetének azonban az irodalmi része is nagyon változatos és értékes. Az emberi tudásnak alig van olyan területe, amelyre a Kincses Kalendárium ki ne terjeszkednék. A természettudományok köréből például nagy tanulmányt közöl a vízről, ennek fizikai és vegyi sajátosságairól, földünk életében való nagy szerepéről, az ivóvízről s a víz ipari alkalmazásáról. Egy másik cikk néhány olyan problémát ismertet, amelyre még nem tudnak feleletet adni a természettudósok. A mekanikába tartozik az óriási gőzgépekről szóló cikk, a fiziológiába az érelmeszesedésnek, az erőszakos halálmeknek, valamint a szem érzéki csalódásainak ismertetése, a természetrajzba a hangyák értelmességéről, az aranyhalakról, a tenger állatvilágáról, az őslényekről, a konyha-kertről s a magyar dohányról írott cikkek. Az égbolt fénytűnényeit ismertető cikken kívül a modern csillagvizsgáló intézetekről írott cikk a csillagászat kedvelőit fogja leginkább érdekelni.

Azonban mindenkinek az érdeklődésére számot tarthat egy nagy tanulmány, mely a világ végére vonatkozó tudományos elméleteket ismerteti s természettudományokban szereplő új fogalmakon és elnevezéseken kívül helyet kapott a Kincses Kalendáriumban az új erőmértékegységek ismertetése is. Egy nagy cikk a baktériumokat ismerteti írásban és képből.

A természettudományok után a szociális kérdések foglalkoztatják leginkább a mai kor emberét. Egy nagy és alapos tanulmány a szociáldemokráciában érvényesülni akaró áramlatokat ismerteti. Ide vág a magyar nemességéről szóló cikk is, valamint a társadalmi életben sokszor jelentékeny szerepet vivő kitüntetések és rendjelek ismertetése is. Egy praktikus cikk a névmagyarosítás minden ügyében eligazítja az embert.

A történelmi részből kiemeljük a pogány magyarokról, a magyar városokról s a hírneves foglyokról szóló cikkeket. A politikai részben ott találjuk a világ parlamentjeinek s a köztársaságoknak ismertetését.

Az egyházi vonatkozású cikkek közül az egyik a szerzetes-rendek római generálisait, egy másik a katakombákat, a harmadik pedig a szentek ikonográfiáját ismerteti. A művészeti részben nagy cikk van a gót stílról és a gobelinekről. Gyakorlati értékű az a cikk is, amely a bankok és a börze életében használatos szakkifejezéseket ismerteti.

Ezekon kívül még negyven-ötven tárgy van földolgozva a Kincses Kalendárium új kötetében, kisebb-nagyobb terjedelemben, de mind egyforma gondnal és egyforma érdekességgel. Szóval: az új kötetben is megnyilatkozik a Kincses Kalendárium készítőinek az a törekvése (és egyszersmind sikerének

titka), hogy minden évben még többet, még tökéletesebbet, még szebbet és még érdekesebbet nyujtsanak a közönségnek, mint az előző esztendőben. Minden haladt és fejlődött a Kincses Kalendáriumban, csak egy maradt a régi: az ára. A *Kincses Kalendárium* ma is csak két korona, mint tavaly volt.

Nyílt-tér.

Hölgyeim, igazán idegessé tesznek

Örökös köhögésükkel. Önök úgy tesznek, mintha Fay-féle valódi szodeni ásvány-pisztilla nem is volna a világon. Egyáltalán nem értem, hogyan kizotathatja magát valaki köhögéssel, ha módjában van, hogy néhány fillérért kényelmes módon megszabadulhat tőle. Vegyen Fay-féle valódi szodent és nem köhög többé. Hiszen **egy skatulya ára csak 1 k. 25 fill. és mindenütt kapható.** Csak vigyázzon, hogy utánzatot ne kapjon és kérjen mindig Fay-féle valódi szodent.

Vezérképviselő: Ausztria-Magyarországra: W. Th. Guntzert, Wien, IV. Gr. Neugasse, 17. Főraktár Budapesten: Egger Leó dr. és Egger J., VI. Váci-körút 17. Kochmeister Frigyes utóda, V. Hold-utca 8. Thallmayer és Soltz, V. Zrínyi-utca 3. Török József, VI. Király-utca 12.

Felelős szerkesztő: Pap Sándor.
Társzerkesztő: Zanbauer Ágoston.

Hirdetések.

MÁV. 39560/908. sz. III. oszt.

Pályázati hirdetmény.

A máv Körösmező állomásán 1909. január 31-én a vasuti vendéglő bérlete lejárván, ugyanazon időponttól számítandó öt évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezennel újból zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 1 koronás bélyeggel és — „Ajánlat a máv Körösmező állomásán levő vendéglői üzlet bérletére — felirattal ellátott — nem különben a kellő okmányokkal felszerelt, borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1908. december 1-én déli 12 óráig a máv debreceni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján tértivevénynyel nyujtandók be. Ugyanazon időpontig bánatpénzül 300 korona készpénzben küldendő be, függetlenül az ajánlattól a debreceni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába, jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással. A vendéglők bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. osztályában (Tisza palota II.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják. A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. A máv fentartják maguknak azon jogot, hogy a pályázók közül tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára, szabadon választhassanak. A vendéglő helyiségek között az I./II. oszt. étterem fűtése és világításáról a vendéglős saját költségén köteles gondoskodni, míg a III. oszt. váró és étterem világítási és fűtési költségeit fele részben a vasutintézet, fele részben pedig a vendéglős viseli. Az ajánlat feletti döntés határidejül a pályázati határidő lejártától számítva nyolc hét tüzetik ki.

Debrecen, 1908. nov. Az üzletvezetőség.

Természetes, ezüst füstben mindenkor
frissen befőzött kiváló finom

málnaszörpöt

szállít

Gessler Siegfried

csász. és kir. udvari szállító és ő csász. és kir.
Fensége József Főherceg kamarai szállítója

Kőbánya.

Néhány szó a nagyérdemű közönséghez!

Eddig a vevőközönség mindenütt csak gyárilag készült pörkölt kávé vásárolt, melyről pedig köztudomású, hogy jó nem lehet és pedig azért, mert ha a kávé 3-4 napnál tovább áll, úgy az megsavanyodik és elveszti eredeti jó ízét.

A FIUMEI KÁVÉBEHOZATAL naponta 10-20-szor is pörköltet, sőt kívánatra a vevő szeme előtt hajlandó a megvett kávé megpörkölni.

A FIUMEI KÁVÉBEHOZATAL kizárólag faj-kávékat árusít, mely abban különbözik a fűszeresnél árusított kávéktól, hogy egészen másképp lesznek kezelve. A kávénál ugyanis fontos, hogy ne feküdjék oly helyen, ahol olaj, petroleum, sajt vagy nyitott halkonzervek vannak, amint ez minden fűszeresnél gyakori eset. Ugyanis a kávé minden idegen illatot magába szív és néha azért rossz a kávé, mert oly helyiségben feküdt, ahol ily cikkek voltak felhalmozva.

A Fiumei kávébehozatal kizárólag: kávé, tea, csokoládé, cacao, cognac, rum, mandula, rizs, mazsola és jour tea-süteményeket árusít **UJVIDÉKEN,** **KOSSUTH LAJOS UTCA 30. szám.** 1-5

ZWIBACH MINALY FIA
FERFI ÖVEGMEK ÉS NŐI CONFECTION
DIVAT ÁRUHÁZA
SZABOTTÁRANK
UJVIDÉK. KOSSUTH LAJOS UTCA 20.
СТОВАРИШТЕ
МУШКИХ И ЖЕНСКИХ
ОДЕЛА
УТВРБЕНЕ ЦЕНЕ

Lelkészek- és tanítóknak
5% árengedmény.

Világkiállítás St. Louis 1907.
"GRAND PRIX".
Tisztíts csak
Globusz
fémfiszítókivonat.
A legjobb
fiszítószer a világon

Jobbban tisztít, mint más fémfiszítószer.

Vendéglő és szálloda bérbeadás.

A „*Palánkai Kaszinó Egylet*“ bérbeadja a tulajdonát képező vendéglőt és szállodát, mely Palánka legforgalmasabb utcájában, modern, szép épületben van. Hozzá tartozik szép *park*, fedett *veranda*, két *kuglizó* (egyik fedett), *tenniszpálya*, *jégverem*, *kocsiszín*, *isrálló stb.* A szállodában 15 vendégszoba van. Évi bér 3000 korona. A bérlő az összes játékdíjak, de tartozik a kaszinó helyiségeit is fűteni, világítani, takarítani s a parkot rendben tartani. A bérlő azonnal is átvethető. Bővebb értesítést ad a Kaszinó igazgatósága.

Palánkán, 1908. nov. 16.

Dr. Nagy Akos.
igazgató.

Kardos Pál,
jegyző.

Elsőrendű

terméke a magyar pezsgőgyártásnak, melyben a francia jelleg kifejezetten erőnyesül, s mint ilyen a francia pezsgőket pótolni van hivatva.

KAPHATÓ:

minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben. IV.

1857/1908. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az óbecsei kir. járásbírósnak 1908. évi V. 1115/1 számú végzése következtében dr. Gavanszki Tivadar ügyvéd által képviselt Grosz Hermann javára Sijacsics L. Acza szenttamási l. ellen 397 k. 67 f. s jár. erejéig 1908. évi okt. hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1200 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 3 drb. ló és 100 mm. csöves kukorica nyilvános árverésen eladhatók.

Mely árverésnek az óbecsei kir. járásbírósnak 1908. V. 1115/2 számú végzése folytán 397 k. 67 f. tőkekövetelés, ennek 1908. évi apr. hó 15. napjától járó 5% kamatai, 1/10% váltódíj és eddig összesen 113 k. 60 fillben bíróilag már megállapított költségek erejéig *Szenttamás község* házándi leendő megtartására 1908. november 27-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzesítés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Óbecsén, 1908. nov. hó 11. napján.

Albrecht Armin,
kir. bir. végrehajtó.

TATAI BRIKETT

kitünő szobafűtési szén
JUTÁNYOS ÁRBAN

azonnal szállítja:

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA
RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, V., Erzsébet-tér 19.

Kérem figyelni!

Nem okvetlen szükséges sokat fizetni egy óráért, hogy jól és pontosan járjon, mert

FISCHER M. mű-órásnál Ujvidéken

II. Rákóczi Ferenc-út 20. szám alatt minden óra pontos javítása, (különleges órák, ismétlő chromometer, chronograf és verőszórak kivételével), csak 90 kr.-ba = (1.80 k.) kerül, ha a szerkezetnek valamelyik része nem hiányzik.

Egy lánchuzamú óra pontos javítása . . . 75 krajcár.
" óbresztó . . . 65 "
" zsebóra rugó betevés . . . 55 "
" zsebóra fedél felrugó . . . 45 "
" " üveg bármily vastag . . . 15 "
" mutató . . . 12 "
" kulcs . . . 4 "

As általam javításra elvállalt óráért (törésen kívül) jótállok, hogy t. megbízomnak avval 3 évig baja nem lesz. — Kérem csak egyszer megkísérteni és meg lesz győződve. Szives bizalmát kéri FISCHER M. mű-órásnak.

UJDONSÁG: Egy gyönyörű szép betűs gyűrű K 1.80 fill.

FELTÜNÉST KELTŐ KARÁCSONYI VÁSÁR

kezdődik december 1-én és tart szerb karácsonyig, január 6-ig.

LÖWY MÁTYÁS ÉS TÁRSA divataruházában Ujvidéken.

68-100

Főter. „Erzsébet szálloda“ épület.

Különös figyelmet érdemlő olcsóságok.

Nyomatott Hirschenshauser Bené könyvnyomdájában Ujvidéken.